

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. XI-1375
2, 3, 5, 6, 11, 13, 14, 17, 20, 28, 29, 37, 38, 39, 47, 48, 49, 50, 55, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 63¹
STRAIPSNŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 20² STRAIPSNIU
ĮSTATYMAS

2019 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 2 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. **Aplinkos energija** – natūraliai susidaranti šiluminė energija ir apribotoje aplinkoje susikaupusi energija, kuri gali būti susikaupusi aplinkos ore, išskyrus šalinamą orą, paviršiniame vandenyje arba nuotekose.“

2. Papildyti 1 straipsnį 1¹ dalimi:

„1¹. **Atsinaujinančių išteklių elektros energijos pirkimo sutartis** – sutartis, pagal kurią fizinis arba juridinis asmuo sutinka iš atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos tiesiogiai pirkti iš atsinaujinančių išteklių pagamintą elektros energiją.“

3. Pakeisti 2 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. **Atsinaujinančių išteklių energija** – energija iš atsinaujinančių neiškastinių išteklių: vėjo, saulės energija, aplinkos energija, geoterminiai, hidroterminiai ištekliai ir vandenynų energija, hidroenergija, biomasė, biodujos, įskaitant sąvartynų ir nuotekų perdirbimo įrenginių dujas, taip pat kitų atsinaujinančių neiškastinių išteklių, kurių panaudojimas technologiškai yra galimas dabar arba bus galimas ateityje, energija.“

4. Papildyti 2 straipsnį 3¹ dalimi:

„3¹. **Atsinaujinančių išteklių energijos bendrija** – bet kuris juridinis asmuo, kurio veiklą reglamentuoja specialūs įstatymai ir kurio veiklos tikslas yra ne pelno siekimas, grindžiamas atviru ir savanorišku dalyvavimu, yra autonominis ir kurį veiksmingai kontroliuoja akcininkai arba nariai, nuosavybės teise valdantys ir plėtojantys atsinaujinančių išteklių energetikos projektus.“

5. Pakeisti 2 straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip:

„7. **Bendrasis galutinis energijos suvartojimas** – energijos tikslais pramonei, transportui, namų ūkiams, paslaugų sektoriui (įskaitant viešąsias paslaugas), žemės ūkiui, miškininkystei ir žuvininkystei tiekiamų energijos produktų suvartojimas, įskaitant elektros ir šilumos energijos, kurią elektros, šilumos energijos ir transporto degalų gamybai sunaudoja energetikos sektorius, suvartojimą ir elektros bei šilumos energijos nuostolius paskirstymo ir perdavimo proceso metu.“

6. Pakeisti 2 straipsnio 19² dalį ir ją išdėstyti taip:

„19². **Elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių išteklių skatinimo kvotų paskirstymo tvarkaraštis** (toliau – **tvarkaraštis**) – Lietuvos Respublikos Vyriausybės tvirtinamas tvarkaraštis, kuriame nustatomas penkerių metų elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių išteklių skatinimo kvotų paskirstymo dažnumas, apimtis ir elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių kainos priedo mokėjimo laikotarpiu gamintojams planuojamos skirti viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšos už pagamintą ir į elektros tinklus patiektą elektros energiją iš atsinaujinančių išteklių.“

7. Papildyti 2 straipsnį 32¹ dalimi:

„32¹. **Iš atsinaujinančių išteklių pagaminti nebiologinės kilmės skystieji ir dujiniai transporto degalai** – skystasis arba dujinis kuras, kitas nei biodegalai ar biodujos, kurių energijos kiekis sukaupiamas iš kitų atsinaujinančių energijos išteklių nei biomasė ir kuris yra naudojamas transporte.“

8. Papildyti 2 straipsnį 32² dalimi:

„32². **Liekamasis energijos rūšių derinys** – visas valstybės narės metinis energijos rūšių derinys atėmus panaikintų kilmės garantijų dalį.“

9. Papildyti 2 straipsnį 35¹ dalimi:

„35¹. **Miško biomasė** – miškininkystės sektoriuje pagaminta biomasė.“

10. Papildyti 2 straipsnį 38¹ dalimi:

„38¹. **Perdirbtos anglies kuras** – skystasis ir dujinis kuras, gaminamas iš skystų arba kietų atliekų, kurių kilmė yra neatsinaujinantys ištekliai ir kurios nėra tinkamos tolimesniam naudojimui, arba iš atliekų apdorojimo metu gautų dujų ir išmetamųjų dujų, kurių šaltinis – neatsinaujinantys ištekliai ir kurios yra neišvengiamos ir nėra specialiai sukuriamos gamybos proceso metu.“

11. Pakeisti 2 straipsnio 45 dalį ir ją išdėstyti taip:

„45. **Šilumos siurblys** – įrenginys, paverčiantis aplinkos, geoterminę ar hidroterminę energiją aukštesnės temperatūros šiluma, naudojama pastatams šildyti ir (ar) karštam vandeniui ruošti.“

12. Papildyti 2 straipsnį 49¹ dalimi:

„49¹. **Žemės ūkio biomasė** – žemės ūkyje pagaminta biomasė.“

2 straipsnis. 3 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3 straipsnio 2¹ dalį ir ją išdėstyti taip:

„2¹. Šio straipsnio 2 dalies 2 ir 3 punktuose numatytos skatinimo priemonės asmenims, išskyrus atsinaujinančių išteklių energijos bendrijas, taikomos tik tuo atveju, kai jie šio įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka įgyja ir turi teisę į šio straipsnio 2 dalies 1 punkte numatytą skatinimo priemonę. Šio straipsnio 2 dalies 3 punkte numatyta skatinimo priemonė atsinaujinančių išteklių energijos bendrijoms taikoma tik tuo atveju, kai jos šio įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka įgyja ir turi teisę į šio straipsnio 2 dalies 1 punkte numatytą skatinimo priemonę.“

3 straipsnis. 5 straipsnio pakeitimas

Pripažinti netekusiu galios 5 straipsnio 1 dalies 5 punktą.

4 straipsnis. 6 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 6 straipsnio 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis pagal kompetenciją koordinuoja degiųjų dujinių produktų (biodujų), miško ir medienos atliekų, šiaudų, kitų rūšių biologinės kilmės kuro (žemės ūkio atliekų ir augalų, naudojamų energijai gaminti) gamybos ir naudojimo, taip pat aplinkos, geoterminės, hidroterminės energijos, hidroenergijos, saulės šilumos energijos ir saulės šviesos energijos, vėjo energijos naudojimo energijai gaminti plėtros ir skatinimo priemonių įgyvendinimą, atlieka jų įgyvendinimo stebėseną ir užtikrina valstybinę priežiūrą ir kontrolę;“.

5 straipsnis. 11 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 11 straipsnį nauju 14 punktu:

„14) prižiūri ir kontroliuoja, ar energijos tiekėjas savo galutiniams vartotojams teikia informaciją apie tai, kokią energijos tiekėjo tiekiamos energijos dalį ar kokį kiekį sudaro atsinaujinančių išteklių energija;“.

2. Buvusį 14 punktą laikyti atitinkamai 15 punktu.

6 straipsnis. 13 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 13 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Šio straipsnio 5 dalyje nustatyta tvarka apskaičiavus, kad gamintojų pagamintas ir planuojamas pagaminti metinis elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių kiekis sudaro 5 TWh ir daugiau, asmenys turi teisę statyti ar įrengti atsinaujinančius energijos išteklius naudojančias elektrines, kuriose pagamintai elektros energijai netaikomos šio įstatymo 3 straipsnyje nurodytos skatinimo priemonės. Šioje dalyje nurodytas metinis elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių

gamybos kiekis neriboja elektros energiją iš atsinaujinančių išteklių gaminančių vartotojų (toliau – gaminantys vartotojai) veiklos plėtros, kuriai taikomos šio įstatymo 20¹ straipsnio 9 dalies nuostatos.“

2. Pakeisti 13 straipsnio 5 dalies pirmąją pastraipą ir ją išdėstyti taip:

„5. Vertinant, kiek elektros energijos pagaminta ir planuojama pagaminti siekiant šio straipsnio 3 dalyje nurodyto kiekio, elektrinių elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos kiekis apskaičiuojamas įvertinant asmenų ir atsinaujinančių išteklių energijos bendrį, kuriems taikomos ir kuriems netaikomos šio įstatymo 3 straipsnyje nurodytos skatinimo priemonės, ir gaminančių vartotojų.“

7 straipsnis. 14 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 14 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyti elektrinės prijungimo prie elektros tinklų terminai gali būti pratęsti tais atvejais, kai elektros tinklų operatorius nustatytais terminais negali prijungti elektrinės technologiniams bandymams elektros tinkluose atlikti tuo atveju, kai vėluoja darbai elektrinę statančio ar įrengiančio asmens elektros tinklų dalyje ar dėl kitų nuo elektros tinklų operatoriaus nepriklausančių priežasčių. Kiekvienu konkrečiu atveju elektrinės prijungimo prie elektros tinklų terminas gali būti pratęstas 6 mėnesių laikotarpiui. Elektrinės prijungimo prie elektros tinklų terminas pratęsiamas elektros tinklų operatoriaus ir elektrinę statančio ar įrengiančio asmens susitarimu elektrinės prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutartyje nustatyta tvarka.“

8 straipsnis. 17 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 17 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Elektros tinklų operatorius turi visą elektros energijos gamintojo, kuris atitinka šio įstatymo 3 straipsnio 2¹ dalies ir šio įstatymo 20² straipsnio 1 dalies nuostatas, pasiūlytos elektros energijos kiekį, pagamintą iš atsinaujinančių energijos išteklių, pirmumo teise iš gamintojo priimti, perduoti ir (ar) paskirstyti skaidriais ir nediskriminaciniais tarifais. Ši elektros energijos priėmimo, perdavimo ir (ar) paskirstymo pirmumo teisė gamintojui užtikrinama visų kitų elektros energijos gamintojų pagamintos elektros energijos atžvilgiu.“

9 straipsnis. 20 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 20 straipsnio 4 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai pateikę patvirtinimą, kad prisiima balansavimo atsakomybę, išskyrus asmenis ir atsinaujinančių išteklių energijos bendrijas, kurie statys ar įrengs elektrines, kurių įrengtoji galia mažesnė kaip 500 kW;“.

2. Pakeisti 20 straipsnio 13 dalį ir ją išdėstyti taip:

„13. Aukciono laimėtoją išbraukus iš aukciono laimėtojų sąrašo, jam aukcione paskirtas elektros energijos gamybos kiekis ir (ar) aukciono metu likęs nepaskirstytas tvarkaraštyje nurodytas metinis elektros energijos gamybos kiekis įvertinamas Vyriausybei atnaujinant tvarkaraštį ir paskirstomas aukcione, kaip numatyta šio straipsnio 4 dalyje.“

3. Pakeisti 20 straipsnio 14 dalies pirmąją pastraipą ir ją išdėstyti taip:

„14. Jeigu yra sudarytas šio įstatymo 63¹ straipsnyje nurodytas susitarimas, aukcione gali dalyvauti ir kitos valstybės narės (kitų valstybių narių) fiziniai ir (ar) juridiniai asmenys ir (ar) kitos organizacijos ar jų padaliniai. Aukcione, kai jame dalyvauja ir kitos valstybės narės (kitų valstybių narių) fiziniai ir (ar) juridiniai asmenys ir (ar) kitos organizacijos ar jų padaliniai, galimas paskirstyti metinis elektros energijos gamybos kiekis nustatomas Vyriausybės nustatyta tvarka šio įstatymo 63¹ straipsnyje nurodytame susitarime, atsižvelgiant į:“.

4. Papildyti 20 straipsnį 22¹ dalimi:

„22¹. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba viešai skelbia informaciją apie buvusias aukciono procedūras ir aukciono laimėtojų aukcione prisiimtų įsipareigojimų įgyvendinimo rodiklius.“

5. Pakeisti 20 straipsnio 22 dalį ir ją išdėstyti taip:

„22. Vyriausybės įgaliota institucija ne rečiau kaip kas 3 metus atlieka technologinį ir ekonominį atsinaujinančių energijos išteklių technologijų plėtros vertinimą ir, atsižvelgdama į Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos nuostatas ir Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos apskaičiuotą elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos kiekį, parengia ir teikia Vyriausybei tvirtinti atnaujintą tvarkaraštį arba argumentuotą pagrindimą, kodėl tolesnė atsinaujinančių energijos išteklių plėtra neturėtų būti skatinama.“

10 straipsnis. Įstatymo papildymas 20² straipsniu

Papildyti Įstatymą 20² straipsniu:

„20² straipsnis. Atsinaujinančių išteklių energijos bendrijų veiklos sąlygos ir bendrieji principai

1. Atsinaujinančių išteklių energijos bendrija pripažįstamas bet kuris juridinis asmuo, kurio veiklos tikslas yra ne pelno siekimas ir kurio nariai ar akcininkai yra fiziniai asmenys, smulkiojo ar vidutinio verslo subjektai, kaip jie apibrėžti Lietuvos Respublikos smulkaus ir vidutinio verslo įstatyme, arba vietos valdžios įstaigos, įskaitant savivaldybes, iš kurių:

1) ne mažiau kaip penki nariai ar akcininkai yra fiziniai asmenys, turintys balsavimo teisę;
2) ne mažiau kaip 51 procentas balsavimo teisę turinčių narių ar akcininkų yra fiziniai asmenys, kurių gyvenamoji vieta ilgiau kaip metus Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo nustatyta tvarka yra deklaruota savivaldybėje, kurioje planuojama statyti ar įrengti elektrinę, ar savivaldybėse, besiribojančiose su šia savivaldybe;

3) kiekvienas narys ar akcininkas turi ne daugiau kaip 10 procentų kitos energetikos įmonės balsavimo teisių.

2. Kai atsinaujinančių išteklių energijos bendriją steigia jau veikiantys juridiniai asmenys, bent 51 procentas balsavimo teisę turinčių atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos narių ar akcininkų turi būti fiziniai ir (ar) juridiniai asmenys, atitinkantys šio straipsnio 1 dalies 1–3 punktuose nurodytas sąlygas.

3. Atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos steigimo iniciatyvos teisę turi kiekvienas fizinis asmuo ar jų grupė, savivaldybės institucijos, įstaigos ar įmonės įgaliotas asmuo, smulkiojo ar vidutinio verslo įgaliotas asmuo.

4. Atsinaujinančių išteklių energijos bendrijai, siekiančiai dalyvauti šio įstatymo 20 straipsnio 4 dalyje nurodytame aukcione, taikomos šio įstatymo 20 straipsnio 4, 7, 8, 10–13 dalių ir Elektros energetikos įstatymo 21¹ straipsnio ir 22 straipsnio 8 dalies nuostatos.

5. Atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos, laimėjusios šio įstatymo 20 straipsnio 4 dalyje nurodytą aukcioną, ar pasinaudojusios šio įstatymo 20 straipsnio 24 dalyje nurodytais paramos šaltiniais, už parduotą elektros energiją gautas pelnas negali būti skiriamas jos nariams ar akcininkams. Šis pelnas naudojamas teikti savo nariams ar akcininkams ar vietos teritorijoms, kuriose atsinaujinančių išteklių energijos bendrija veikia, aplinkosauginę, ekonominę arba socialinę bendruomeninę naudą.

6. Atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos nariai ar akcininkai turi teisę dalytis atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos elektrinėje pagaminta elektros energija bendrijos viduje. Šiuo atveju už elektros energijos persiuntimą perdavimo ir (ar) skirstomaisiais tinklais ir kitas operatoriaus teikiamas paslaugas, atsiskaitoma Elektros energetikos įstatymo 34 straipsnio 2 dalyje ir 40 straipsnio 3 dalyje nurodytomis sąlygomis.

7. Atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos elektrinėje pagaminta elektros energija prekiaujama pagal atsinaujinančių išteklių elektros energijos pirkimo sutartis ir (arba) Prekybos elektros energija taisyklėse nustatyta tvarka ir būdais.

8. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba tikrina, prižiūri ir kontroliuoja, kaip atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos laikosi šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų reikalavimų.

9. Savivaldybės patvirtina ir viešai skelbia vietas, kur gali būti statomos ar įrengiamos atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos elektrinės.“

11 straipsnis. 28 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 28 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„28 straipsnis. Energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, kilmės garantijos paskirtis

1. Siekiant įrodyti galutiniams vartotojams, kokią energijos tiekėjo tiekiamos energijos dalį ar kokį kiekį energijos tiekėjo energijos rūšių derinyje ir energijoje, kuri vartotojams tiekiamą pagal sutartį, sudaro atsinaujinančių išteklių energija, elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių ir tiekiamos į elektros tinklus, ir šilumos energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių ir tiekiamos į aprūpinimo šiluma sistemą, ir dujų, pagamintų iš atsinaujinančių energijos išteklių ir tiekiamų į gamtinių dujų sistemą, vienetui išduodama kilmės garantija.

2. Energijos tiekėjas teisės aktų nustatyta tvarka ir pagal kompetenciją savo galutiniams vartotojams privalo pateikti informaciją apie tai, kokią energijos tiekėjo tiekiamos energijos dalį ar kokį kiekį jo energijos rūšių derinyje sudaro atsinaujinančių išteklių energija. Ši tiekiamos energijos dalis ar kiekis apskaičiuojami pagal energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, kiekį, kuriam išduota kilmės garantija, išskyrus:

1) procentinę dalį jo energijos rūšių derinyje, kuriai neišduota kilmės garantija ir kuriai tiekėjas gali naudoti liekamąjį derinį, arba

2) kilmės garantiją, neišduotą gamintojui, kuris gauna fiksuotą tarifą.“

12 straipsnis. 29 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 29 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Kilmės garantija išduodama taikant minimalią 30 kW galios ribą. Kilmės garantija suteikiama vienam energijos vienetui – vienai MWh. Kiekvienam pagamintos atsinaujinančių išteklių energijos vienetui gali būti išduodama ne daugiau kaip viena kilmės garantija, į tą patį energijos vienetą atsižvelgiant ne daugiau kaip vieną kartą.“

2. Pakeisti 29 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Kilmės garantija galioja 12 mėnesių nuo atitinkamo energijos vieneto pagaminimo momento. Nepanaikinta kilmės garantija netenka galios ne vėliau kaip praėjus 18 mėnesių nuo atitinkamo energijos vieneto pagaminimo momento. Nebegaliojanti kilmės garantija įskaičiuojama į liekamąjį energijos rūšių derinį. Kilmės garantija turi būti panaikinta ne vėliau kaip šeši mėnesiai po to, kai pasibaigia kilmės garantijos galiojimo laikotarpis.“

3. Pakeisti 29 straipsnio 7 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) energijos rūšis: elektros energija, šilumos energija, vėsumos energija ar dujos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, įskaitant vandenilį;“.

4. Pripažinti netekusia galios 29 straipsnio 8 dalį.

5. Pakeisti 29 straipsnio 9 dalį ir ją išdėstyti taip:

„9. Kilmės garantija nenaudojama siekiant šio įstatymo 1 straipsnio 4 dalyje nustatytos procentinės dalies.“

6. Pakeisti 29 straipsnio 10 dalį ir ją išdėstyti taip:

„10. Kilmės garantijų perdavimas kartu ar atskirai su fiziniu elektros energijos perdavimu nedaro jokio poveikio sprendimui naudoti statistinius energijos perdavimus, bendrus projektus ar bendras paramos schemas, nurodytas šio įstatymo dvyliktajame skirsnyje, siekiant šio įstatymo 1 straipsnio 4 dalyje nustatytos procentinės dalies.“

7. Papildyti 29 straipsnį 12 dalimi:

„12. Lietuvos Respublikoje trečiosios valstybės išduotos kilmės garantijos pripažįstamos tik tuo atveju, jei Europos Komisija su ta trečiąja valstybe yra sudariusi susitarimą dėl Europos Sąjungoje išduodamų kilmės garantijų ir toje trečiojoje valstybėje sukurtų suderinamų kilmės garantijų sistemų abipusio pripažinimo ir jei energija importuojama arba eksportuojama tiesiogiai.“

13 straipsnis. 37 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 37 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„37 straipsnis. Biodegalų ir skystųjų bioproduktų tvarumo sistema

1. Biodegalai ir skystieji bioproduktai turi atitikti šio įstatymo 38 straipsnyje nustatytus tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijus, nepriklausomai nuo to, kurioje pasaulio šalyje užauginta (gauta) žaliava jiems gaminti:

1) apskaičiuojant šio įstatymo 1 straipsnio 4 dalyje nustatą procentinę dalį;

2) vertinant energijos gamintojų atitiktį įpareigojimams naudoti atsinaujinančių išteklių energiją;

3) teikiant finansinę paramą už biodegalų ir skystųjų bioproduktų naudojimą.

2. Apskaičiuojant šio įstatymo 1 straipsnio 4 dalyje nustatytą procentinę dalį, atliekant šio straipsnio 1 dalies 2 punkte numatytą vertinimą ir teikiant šio straipsnio 1 dalies 3 punkte numatytą finansinę paramą, privaloma atsižvelgti į kitus tvarumo kriterijus, jeigu jie yra nustatyti. Šios dalies nuostatos netaikomos iki 2018 m. gruodžio 24 d. patvirtintoms paramos schemoms.

3. Vyriausybės įgaliota institucija turi teisę reikalauti, kad ūkinę veiklą vykdančys asmenys pagrįstų šio įstatymo 38 straipsnio 2, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11 ir 12 dalyse nustatytiems tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijams.

4. Siekiant užtikrinti biodegalų ir skystųjų bioproduktų atitiktį tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijams, nurodytiems 38 straipsnio 2, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11 ir 12 dalyse, ūkinę veiklą vykdančys asmenys privalo naudoti masės balanso sistemą, kuri:

1) leidžia maišyti skirtingomis tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo charakteristikomis pasižyminčių žaliavų ir kuro partijas;

2) leidžia maišyti skirtingos energinės vertės žaliavų partijas, siekiant jas toliau perdirbti, jeigu žaliavų partijų dydis pakoreguojamas pagal jų energinę vertę;

3) reikalauja, kad informacija apie šios dalies 1 punkte nurodytų partijų tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo charakteristikas ir dydžius ir toliau būtų priskiriama mišiniui;

4) numato, kad visų iš mišinio paimtų dalių suma turi tas pačias tvarumo charakteristikas esant tam pačiam partijų kiekiui, kaip visų į mišinį įmaišytų partijų suma, ir reikalauja, kad šis balansas būtų pasiektas per nustatytą laikotarpį;

5) užtikrina, kad į kiekvieną partiją būtų atsižvelgiama tik vieną kartą, apskaičiuojant bendrą galutinę energijos iš atsinaujinančių išteklių suvartojimą;

6) užtikrina informacijos apie paramą, skirtą partijos gamybai, pateikimą.

5. Perdirbant partiją informacija apie partijos tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo charakteristikas tikslinama ir produkcijai priskiriama tokia tvarka:

1) jeigu perdirbant žaliavos partiją gaunama tik vienos rūšies produkcija, skirta biodegalų ar skystųjų bioproduktų, iš atsinaujinančių išteklių pagaminto nebiologinės kilmės skystojo ir dujinio transporto kuro arba perdirbtos anglies kuro gamybai, partijos dydis ir susijusios tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo charakteristikos tikslinamos taikant perskaičiavimo koeficientą, atitinkantį tokiai gamybai skirtos produkcijos masės ir procesui patiektos žaliavos masės santykį;

2) jeigu perdirbant žaliavos partiją gaunama daugiau nei vienos rūšies produkcija, skirta biodegalų, skystųjų bioproduktų, iš atsinaujinančių išteklių pagaminto nebiologinės kilmės skystojo ir dujinio transporto kuro arba perdirbtos anglies kuro gamybai, kiekvienos rūšies produkcijai taikomas atskiras perskaičiavimo koeficientas ir atskiras masės balansas.

6. Ūkinę veiklą vykdančys asmenys, siekiantys gauti sertifikatą, patvirtinantį biodegalų, skystųjų bioproduktų ar žaliavų biodegalų, skystųjų bioproduktų gamybai atitiktį tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijams, nurodytiems 38 straipsnio 2, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11 ir 12 dalyse, kreipiasi į sertifikavimo įmonę, kuri atlieka sertifikavimą pagal Europos Komisijos sprendimu pripažintą savanorišką schemą. Ūkinę veiklą vykdančys asmenys sertifikavimo įmonei teikia informaciją ir duomenis apie atitiktį šio įstatymo 38 straipsnio 2, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11 ir 12 dalyse nustatytiems tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijams.

7. Sertifikavimo įmonė atlieka ūkinę veiklą vykdančių asmenų pateiktos informacijos nepriklausomą auditą ir išduoda sertifikatą arba pateikia motyvuotą atsisakymą jį išduoti. Sertifikavimo įmonė kasmet atlieka ūkinę veiklą vykdančių asmenų, turinčių sertifikatą, patvirtinančią atitiktį įstatymo 38 straipsnio 2, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11 ir 12 dalyse numatytiems tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijams, auditą. Biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos iš miško biomasės atveju, siekiant įvertinti atitiktį šio įstatymo 38 straipsnio 8 ir 10 dalyse nurodytiems kriterijams, leidžiama taikyti vidaus auditą arba antrosios šalies auditą iki pirmosios miško biomasės surinkimo vietos. Audito metu patikrinama, ar ūkinę veiklą vykdančio asmens naudojamos sistemos yra tikslios, patikimos ir apsaugotos nuo klastojimo, užtikrinant, kad medžiagos nebūtų tikslingai pakeistos ar išmestos, kad partija arba jos dalis galėtų tapti atliekomis ar liekanomis. Audito metu įvertinami mėginių ėmimo dažnumas, metodika ir duomenų patikimumas.

8. Šio straipsnio 6 ir 7 dalių nuostatos taikomos, neatsižvelgiant į tai, ar biodegalai, skystieji bioproduktai, iš atsinaujinančių išteklių pagamintas nebiologinės kilmės skystasis ir dujinis transporto kuras ar perdirbtos anglies kuras gaminami Europos Sąjungoje ar importuojami.

9. Ūkinę veiklą vykdančys asmenys, biodegalų, skystųjų bioproduktų tiekėjai savo interneto svetainėse skelbia ir nuolat atnauja informaciją apie tiekiamų biodegalų ir skystųjų bioproduktų kilmės šalį ir pradines žaliavas.

10. Vyriausybės įgaliota institucija kasmet teikia Europos Komisijai suvestinę informaciją apie šio straipsnio 6 ir 7 dalyse nurodytus auditus.

11. Jeigu ūkinę veiklą vykdančias asmuo pateikia įrodymų ar duomenų, gautų pagal Europos Komisijos sprendimu pripažintą savanorišką schemą ar pagal Europos Sąjungos sudarytą dvišalį ar daugiašalį susitarimą su užsienio valstybėmis, kuriame susitariama dėl tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijų, ir Europos Komisija priima sprendimą, kad tokiu susitarimu įrodoma iš atitinkamose šalyse išaugintų (gautų) žaliavų pagamintų biodegalų ir skystųjų bioproduktų atitiktis tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijams, kiek toks Europos Komisijos sprendimas yra taikomas, Vyriausybės įgaliota institucija nereikalauja, kad asmuo pateiktų papildomų įrodymų, kad šio įstatymo 38 straipsnio 2, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11 ir 12 dalyse nustatyti tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijai yra įvykdyti.

12. Viešosios įstaigos Lietuvos energetikos agentūros prašymu sertifikavimo įmonės privalo pateikti nepriklausomo audito ataskaitą ir informaciją, kuria remiantis ūkinę veiklą vykdančiam asmeniui išduotas sertifikatas, patvirtinantis atitiktį šio įstatymo 38 straipsnio 2, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11 ir 12 dalyse nustatytiems tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijams. Apibendrintą informaciją viešojo įstaiga Lietuvos energetikos agentūra kasmet iki kovo 1 d. teikia Vyriausybės įgaliotai institucijai. Jeigu viešojo įstaiga Lietuvos energetikos agentūra nustato, kad nepriklausomo audito ataskaitoje pateikti duomenys ar informacija neatitinka šio įstatymo 38 straipsnio 2, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11 ir 12 dalyse numatytų kriterijų, ji pateikia šią informaciją Vyriausybės įgaliotai institucijai, kuri nedelsdama informuoja įmonę, atliekančią sertifikavimą pagal savanorišką schemą, apie nustatytus neatitikimus.

13. Apskaičiuojant šio straipsnio 1 dalyje nurodytą rodiklį, vertinant energijos gamintojų atitiktį įpareigojimams naudoti atsinaujinančių išteklių energiją ir teikiant finansinę paramą už biodegalų ir skystųjų bioproduktų naudojimą, įskaitomi biodegalai, ir skystieji bioproduktai, pagaminti naudojant atliekas ir liekanas, išskyrus žemės ūkio, akvakultūros, žuvininkystės ir miškininkystės liekanas, atitinkantys tik šio įstatymo 38 straipsnio 2 dalyje nustatytus šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijus. Atliekos ir liekanos, perdirbamos į produktą, iš kurio gaminami biodegalai ir skystieji bioproduktai, taip pat privalo atitikti šio įstatymo 38 straipsnio 2 dalyje nustatytus šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažėjimo kriterijus.

14. Šio įstatymo 38 straipsnio 2, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11 ir 12 dalyse nustatyti tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijai taikomi nepriklausomai nuo biomasės geografinės kilmės.

15. Biodegalai ir skystieji bioproduktai, pagaminti iš atliekų ir liekanų, susidariusių ne miško žemėje, bet žemės ūkio paskirties žemėje, įvertinami apskaičiuojant šio įstatymo 1 straipsnio 4 dalyje

nustatytą procentinę dalį, vertinant energijos gamintojų atitiktį įsipareigojimams naudoti atsinaujinančių išteklių energiją ir teikiant finansinę paramą už biodegalų ir skystųjų bioproduktų naudojimą, tik tais atvejais, kai ūkinės veiklos vykdytojai arba valstybinės institucijos yra parengę stebėsenos arba valdymo planus, skirtus poveikio dirvožemio kokybei ir dirvožemio angliai klausimams spręsti. Informacija apie tai, kaip tas poveikis stebimas ir valdomas, pateikiama auditų, numatytų šio straipsnio 7 dalyje, ataskaitose.“

14 straipsnis. 38 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 38 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„38 straipsnis. Biodegalų ir skystųjų bioproduktų tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažėjimo kriterijai

1. Biodegalai ir skystieji bioproduktai šio įstatymo 37 straipsnio 1 dalyje nurodytais tikslais turi atitikti šio straipsnio 2, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11 ir 12 dalyse nustatytus tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijus, nepriklausomai nuo to, kurioje šalyje užauginta (gauta) žaliava jiems gaminti.

2. Išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų, susidarančių dėl biodegalų ir skystųjų bioproduktų naudojimo, kiekis, palyginti su išmetamųjų dujų, susidarančių dėl iškastinio kuro naudojimo, kiekiu, turi sumažėti:

1) mažiausiai 50 procentų, jeigu biodegalai ir transporto sektoriuje naudojamos biodujos ir skystieji bioproduktai pagaminti įrenginiuose, kurie pradėti eksploatuoti iki 2015 m. spalio 5 d.;

2) mažiausiai 60 procentų, jeigu biodegalai ir transporto sektoriuje naudojamos biodujos ir skystieji bioproduktai pagaminti įrenginiuose, kurie ~~buvo~~ pradėti eksploatuoti laikotarpiu nuo 2015 m. spalio 6 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d.;

3) mažiausiai 65 procentais, kai biodegalai, transporto sektoriuje naudojamos biodujos ir skystieji bioproduktai, pagaminti įrenginiuose, kurie pradėti eksploatuoti nuo 2021 m. sausio 1 d.

3. Šio straipsnio 2 dalyje nurodytas išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas dėl biodegalų, transporto sektoriuje naudojamų biodujų ir skystųjų bioproduktų gamybos įrenginiuose apskaičiuojamas Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka.

4. Biodegalai ir skystieji bioproduktai neturi būti pagaminti iš žaliavos, gautos užauginus žaliavai skirtus augalus labai didelės biologinės įvairovės žemėje, tai yra žemėje, kuriai 2008 m. sausio mėnesį ar vėliau buvo taikomas vienas iš toliau nurodytų apibūdinimų (nepaisant to, ar tas apibūdinimas žemei yra taikomas žaliavų gavimo laikotarpiu, ar ne):

1) pirmą kartą miškas ir kitos miškingos vietovės, tai yra miškas ir kitos miškingos vietovės, kuriose auga vietinės rūšys ir nėra aiškiai matomų žmogaus veiklos požymių, o ekologiniai procesai nėra pastebimai sutrikdyti;

2) labai didelės biologinės įvairovės miškas ir kita medžiais apšodinta žemė, kurioje gausu rūšių ir kuri nėra nuniokota arba kuri Aplinkos apsaugos agentūros yra pripažinta didelės biologinės įvairovės žeme, išskyrus atvejus, kai pateikiama įrodymų, kad tų žaliavų gamyba gamtos apsaugos tikslams nepakenkė;

3) vietovės, nustatytos pagal konkrečios valstybės teisės aktus arba Aplinkos apsaugos agentūros pripažintos saugomomis gamtos apsaugos tikslais, arba saugomos vietovės, kuriose susitelkusios retos, galinčios išnykti arba nykstančios ekosistemos ar rūšys, pripažintos pagal tarptautinius susitarimus arba įtrauktos į tarpvyriausybinių organizacijų ar Tarptautinės gamtos išsaugojimo sąjungos sudarytus sąrašus, išskyrus atvejus, kai pateikiama įrodymų, kad tų žaliavų auginimas tiems gamtos apsaugos tikslams nepakenkė;

4) daugiau kaip vieno hektaro labai didelės biologinės įvairovės natūralios pievos, tai yra pievos, kurios išliktų pievomis ir be žmogaus įsikišimo ir kuriose išlikusi natūrali rūšių įvairovė, ir kurių ekologinės savybės ir procesai nepakitę;

5) daugiau kaip vieno hektaro labai didelės biologinės įvairovės nenatūralios pievos, tai yra pievos, kurios neišliktų pievomis be žmogaus įsikišimo ir kurios pasižymi rūšių įvairove bei yra

nenuniokotos, išskyrus atvejus, kai pateikiama įrodymų, kad žaliavą nuimti būtina siekiant išsaugoti teritorijai taikomą pievos apibūdinimą.

5. Biodegalai ir skystieji bioproduktai neturi būti pagaminti iš žaliavų, gautų iš žemės, kurioje yra didelės anglies sankaupos, tai yra iš žemės, kuriai 2008 m. sausio mėnesį buvo taikytas ir toliau nebetaikomas vienas iš šių apibūdinimų:

- 1) šlapžemė, tai yra žemė, kuri nuolat arba didelę metų dalį yra apsemta arba permirkusi;
- 2) ištisai mišku apaugusios vietovės, tai yra žemė, kurioje daugiau kaip vieno hektaro plote medžiai aukštesni negu 5 metrai, o medžių lajos projekcija apima daugiau kaip 30 procentų žemės ploto, arba žemė, kurioje augdami medžiai gali pasiekti tas ribas *in situ*;
- 3) žemė, kurioje daugiau kaip vieno hektaro plote medžiai aukštesni negu 5 metrai, o medžių lajos projekcija apima nuo 10 iki 30 procentų žemės ploto, arba žemė, kurioje augdami medžiai gali pasiekti tas ribas *in situ*, nebent pateikiama įrodymų, kad anglies sankaupos šiame plote iki ir po žemės paskirties keitimo yra tokios, kad taikant šio straipsnio 4 dalyje nurodytą tvarką bus įgyvendintos šio straipsnio 2 dalyje nustatytos sąlygos.

6. Šio straipsnio 5 dalies nuostatos netaikomos, jeigu žaliavų gavimo laikotarpiu žemei taikytas toks pat apibūdinimas kaip ir 2008 m. sausio mėnesį.

7. Biodegalai ir skystieji bioproduktai neturi būti pagaminti iš žaliavų, užaugintų žemėje, kuri 2008 m. sausio mėnesį buvo durpynas, išskyrus atvejus, kai pateikiama įrodymų, kad tai žaliavai auginti ir derliui nuimti nereikia sausinti anksčiau nenusausintos dirvos.

8. Valstybės, kurioje ruošama miško biomasė kaip žaliava biodegalams ar skystiesiems bioproduktams, teisės aktai ir taikomos stebėsenos sistemos turi užtikrinti:

- 1) miško kirtimų teisėtumą;
 - 2) kirtaviečių miško atkūrimą;
 - 3) vietovių, nustatytų pagal tarptautinius ar konkrečios valstybės teisės aktus arba Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos sprendimu, tarp jų šlapžemių ir durpynų, apsaugą;
 - 4) kirtimų vykdymą atsižvelgiant į dirvožemio kokybės ir biologinės įvairovės išsaugojimą;
 - 5) kad atliekami miško kirtimai išlaikytų ar didintų miško produktyvumą.
9. Jeigu valstybėje nėra šio straipsnio 8 dalyje nurodytų teisės aktų ir stebėsenos sistemų, teritorijose, kuriose ruošama miško biomasė kaip žaliava biodegalų ar skystųjų bioproduktų gamybai, turi būti įdiegtos valdymo sistemos, kurios užtikrina:

- 1) miško kirtimų teisėtumą;
 - 2) kirtaviečių miško atkūrimą;
 - 3) vietovių, nustatytų pagal tarptautinius ar konkrečios valstybės teisės aktus arba Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos sprendimu, tarp jų šlapžemių ir durpynų, apsaugą, išskyrus atvejus, kai pateikiama įrodymų, kad žaliavos derliaus nuėmimas neturi neigiamo poveikio aplinkai;
 - 4) kirtimų vykdymą atsižvelgiant į dirvožemio kokybės ir biologinės įvairovės išsaugojimą;
 - 5) kad atliekami miško kirtimai išlaikytų ar didintų miško produktyvumą.
10. Valstybė ar ekonominės integracijos regioninė organizacija, kurioje paruošta miško biomasė kaip žaliava biodegalams ar skystiesiems bioproduktams, turi atitikti šiuos žemės paskirties, žemės paskirties keitimo ir miškininkystės kriterijus:

- 1) yra Paryžiaus susitarimo šalis;
- 2) pagal Jungtinių Tautų bendrąją klimato kaitos konvenciją yra pateikusi numatomus įgyvendinti nacionaliniu lygmeniu nustatomus įpareigojančius veiksmus, kurie apima žemės ūkio, miškininkystės ir žemės naudojimo šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų sumažinimą ir absorbavimą ir užtikrina, kad bet kuris anglies sankaupų, susijusių su paruošta biomase, pokytis būtų įskaičiuojamas į valstybės įsipareigojimą mažinti arba apriboti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, kaip numatyta nacionaliniu lygmeniu nustatytuose įpareigojančiuose veiksmuose;
- 3) pagal Paryžiaus susitarimo 5 straipsnį yra priimti nacionaliniai arba kiti biomasės paruošimą reglamentuojantys teisės aktai, kuriais saugomos ir didinamos anglies sankaupos ir absorbentai, ir kuriuose pateikiami įrodymai, kad deklaruojamas žemės paskirties, žemės paskirties

keitimo ir miškininkystės sektoriuje išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis neviršija absorbuojamo tokių dujų kiekio.

11. Jeigu valstybė ar ekonominės integracijos regioninė organizacija neatitinka šio straipsnio 10 dalyje nurodytų kriterijų, teritorijose, kuriose ruošiama miško biomasė kaip žaliava biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybai, turi būti įdiegtos valdymo sistemos, kurios užtikrina, kad anglies sankaupų ir absorbentų lygis ilguoju laikotarpiu būtų išlaikytas ar didinamas.

12. Biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybai naudojamos žaliavos turi būti gaunamos laikantis Žemės ūkio ministerijos nustatomų žemės ūkio naudmenų geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės reikalavimų.“

15 straipsnis. 39 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 39 straipsnio 1¹ dalį ir ją išdėstyti taip:

„1¹. Biodegalai ir iš biomasės pagaminti skystieji transporto degalai, įmaišant juos į degalus, pagamintus iš mineralinių degalų, turi atitikti šio įstatymo 38 straipsnyje nustatytus tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijus. Vyriausybės įgaliota institucija prižiūri ir tikrina, kad ūkinę veiklą vykdančias asmenys laikytųsi šioje dalyje nurodytų reikalavimų.“

16 straipsnis. 47 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 47 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„1. Taikant šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatytas paramos schemas, skatinama naudoti atsinaujinančių išteklių energiją naudojančius šildymo ir vėsinimo įrenginius, gerokai mažinančius energijos suvartojimą. Tokiems įrenginiams taikomi ekologiniai ženklai ar kiti atitinkami sertifikatai ar standartai, nustatyti nacionaliniu ar Europos Sąjungos lygmeniu, jeigu tokie yra nustatyti, ir užtikrinama, kad būtų teikiama tinkama informacija ir konsultacija apie alternatyvius įrenginius, itin taupiai naudojančius atsinaujinančių išteklių energiją, taip pat galimas finansines priemones ir iniciatyvas, taikomas keičiant įrenginius itin taupiai atsinaujinančių išteklių energiją naudojančiais įrenginiais, skatinant didesnę šildymo sistemų pakeitimo mastą ir perėjimą prie atsinaujinančių išteklių energija grindžiamų sprendimų vadovaujantis Direktyva 2010/31/ES.

2. Mažesnės kaip 30 kW įrengtosios galios uždaro kontūro namų ūkiui skirtos geoterminės sistemos, kurioms nereikia įrengti gręžinių, registruojamos nereikalaujant eksploatavimo leidimo.“

17 straipsnis. 48 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 48 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Aplinkos ministerija kartu su Energetikos ministerija rengia ir viešai skelbia rekomendacijas projektuotojams, architektams ir kitiems specialistams dėl atsinaujinančių energijos išteklių technologijų, didelio energinio efektyvumo technologijų, centralizuoto šilumos ir vėsumos energijos tiekimo sistemų integravimo, planuojant, projektuojant, statant ir atnaujinant (modernizuojant) visuomeninės, pramoninės, komercinės ar gyvenamosios paskirties teritorijas.“

18 straipsnis. 49 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 49 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Vyriausybė ar jos įgaliotos institucijos užtikrina, kad visi leidimų išdavimo, sertifikavimo ir licencijavimo procedūras reglamentuojantys aprašai ir taisyklės, taikomi elektros energijos, šilumos ir vėsumos energijos gamybos iš atsinaujinančių išteklių įrenginiams, susijusioms perdavimo ir skirstymo tinklų infrastruktūroms ir biomasės pavertimo biodegalais ar kitais skystaisiais bioproduktais procesams, ir iš atsinaujinančių išteklių pagamintam nebiologinės kilmės skystajam ir dujiniam transporto kurui, būtų objektyvūs, skaidrūs, proporcingi ir būtini, nediskriminuojantys pareiškėjų ir kad juose būtų visiškai atsižvelgta į konkrečių atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo technologijų ypatybes.

19 straipsnis. 50 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 50 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija parengia ir patvirtina finansinės paramos schemas energijos beveik nevartojančių pastatų statybai remti, laikydamasi Direktyvoje 2010/31/ES nustatytų reikalavimų dėl energijos beveik nevartojančių pastatų.“

20 straipsnis. 55 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 55 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Lietuvos statistikos departamentas užtikrina statistinių duomenų apie visą šalyje pagamintą ir (ar) suvartotą atsinaujinančių išteklių energiją ir (ar) energiją, pagamintą iš atsinaujinančių energijos išteklių, surinkimą. Šie duomenys taip pat turi apimti ir aplinkos energiją, geoterminę energiją, hidroterminę energiją, saulės šilumos energiją, saulės šviesos energiją, sunaudojamą galutinio energijos suvartojimo sektoriuose.“

21 straipsnis. 58 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 58 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„58 straipsnis. Statistiniai energijos perdavimai tarp Lietuvos Respublikos ir kitų valstybių narių

1. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija gali sudaryti susitarimus dėl nustatyto atsinaujinančių išteklių energijos kiekio statistinio energijos perdavimo iš Lietuvos Respublikos į kitą valstybę narę ar iš kitos valstybės narės į Lietuvos Respubliką.

2. Susitarimai dėl statistinių energijos perdavimų sudaromi Vyriausybės nustatyta tvarka.

3. Lietuvos Respublika gali perduoti statistinį atsinaujinančių išteklių energijos kiekį kitai valstybei narei, jeigu Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energijos kiekis viršija šio įstatymo 1 straipsnio 4 dalyje nustatytą procentinę dalį.

4. Jeigu prognozuojamas Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energijos sunaudojimas yra mažesnis negu šio įstatymo 1 straipsnio 4 dalyje nustatyta procentinė dalis ir nėra kitų būdų ir priemonių šiems rodikliams pasiekti, Lietuvos Respublikos Seimas gali priimti nutarimą leisti Vyriausybei vykdyti statistinį atsinaujinančių išteklių energijos kiekio priėmimą iš kitos valstybės narės.

5. Perduotas atsinaujinančių išteklių energijos kiekis yra:

1) atimamas iš atsinaujinančių išteklių energijos kiekio, į kurį atsižvelgiama vertinant, kaip Lietuvos Respublika siekia šio įstatymo 1 straipsnio 4 dalyje nustatytos procentinės dalies tuo atveju, kai statistinis energijos perdavimas įvykdomas iš Lietuvos Respublikos į kitą valstybę narę;

2) pridedamas prie atsinaujinančių išteklių energijos kiekio, į kurį atsižvelgiama vertinant, kaip Lietuvos Respublika siekia šio įstatymo 1 straipsnio 4 dalyje nustatytos procentinės dalies, tuo atveju, kai statistinis energijos perdavimas įvykdomas iš kitos valstybės narės į Lietuvos Respubliką.

6. Nustatyto atsinaujinančių išteklių energijos kiekio statistiniai perdavimai gali būti vykdomi Europos Sąjungos atsinaujinančių išteklių energijos vystymo platformoje (toliau – Platforma). Vyriausybė ar jos įgaliota institucija per Platformą gali teikti metinius duomenis apie atsinaujinančių išteklių energijos dalį, įskaitant numatomus trūkumus ar dalies viršijimą, stebėti šiuos duomenis, taip pat nurodyti kainą, už kurią sutiktų energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos perteklių perduoti iš kitos valstybės narės ar kitai valstybei narei. Perdavimų kaina nustatoma kiekvienu atveju atskirai, atsižvelgiant į Platformoje nurodytą paklausą ir pasiūlą.

7. Šio straipsnio 1 ir 6 dalyse nurodyti susitarimai gali galioti vienus ar daugiau metų. Apie sudarytus susitarimus Vyriausybės nustatyta tvarka pranešama Europos Komisijai ne vėliau kaip per 12 mėnesių pasibaigus kiekvieniems metams, kuriais jie galioja. Europos Komisijai siunčiamoje informacijoje, be kita ko, nurodomas perduodamos energijos kiekis ir kaina. Nustatyto atsinaujinančių išteklių energijos kiekio statistinį energijos perdavimą įvykdžius Platformoje, dalyvaujančios šalys ir informacija apie konkretų perdavimą skelbiamos viešai.

8. Statistiniai energijos perdavimai laikomi įvykdytais tik po to, kai visos perdavime dalyvavusios valstybės narės apie perdavimą praneša Europos Komisijai arba kai Platformoje įvykdomos visos atsiskaitymo sąlygos.

9. Pajamos, gautos vykdant susitarimus dėl statistinių energijos perdavimų, pervedamos į valstybės biudžetą ir kaupiamos atskiroje Valstybės išdo sąskaitoje. Gautos lėšos Vyriausybės nustatyta tvarka naudojamos susitarimuose dėl statistinių energijos perdavimų numatytais tikslais, susijusiais su atsinaujinančių energijos išteklių plėtra, energijos efektyvumo didinimu, taip pat moksliniams tyrimams atsinaujinančių išteklių energetikos sektoriuje. Šias lėšas Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka administruoja ir skirsto Vyriausybės įgaliotos institucijos.

10. Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energijos kiekio priėmimas iš kitos valstybės narės, vykdant susitarimus dėl statistinių energijos perdavimų, finansuojamas iš valstybės biudžeto.“

22 straipsnis. 59 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 59 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Vyriausybės nustatyta tvarka jos įgaliota institucija praneša Europos Komisijai, kokia elektros energijos, šilumos ar vėsumos energijos, pagamintų iš atsinaujinančių energijos išteklių, dalis ar koks kiekis pagal bet kurį Lietuvos Respublikos teritorijoje įgyvendinamą bendrą projektą, kuris pradėtas po 2009 m. birželio 25 d., arba padidinant įrenginio, kuris buvo rekonstruotas po tos datos, pajėgumus, laikomi įskaitomais į kitos valstybės narės atsinaujinančių išteklių energijos procentinę dalį. Atsinaujinančių išteklių energijos vienetai, pagaminti padidinant įrenginio pajėgumus, vertinami taip, lyg jie būtų pagaminti atskirame įrenginyje, kuris pradėtas eksploatuoti tuo momentu, kai pajėgumai buvo padidinti.“

2. Pakeisti 59 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Šio straipsnio 3 dalyje nurodytame pranešime Europos Komisijai:

- 1) aprašomas siūlomas įrenginys arba nurodomas rekonstruotas įrenginys;
- 2) nurodoma įrenginyje pagamintos elektros energijos, šilumos ar vėsumos energijos dalis arba kiekis, laikomi įskaitomais į kitos valstybės narės atsinaujinančių išteklių energijos procentinę dalį;
- 3) nurodoma valstybė narė, kurios naudai teikiamas pranešimas;
- 4) nurodomas kalendoriniais metais išreikštas laikotarpis, per kurį įrenginyje pagaminta atsinaujinančių išteklių elektros energija, šilumos ar vėsumos energija turi būti laikoma įskaitoma į kitos valstybės narės atsinaujinančių išteklių energijos procentinę dalį. Bendro projekto trukmė gali tęstis ir po 2030 m.“

23 straipsnis. 60 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 60 straipsnio 1 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) elektros energijos, šilumos ar vėsumos energijos kiekį, per tuos metus pagamintą įrenginyje iš atsinaujinančių energijos išteklių ir kuris turi būti įskaitomas į kitos valstybės narės atsinaujinančių išteklių energijos procentinę dalį remiantis pranešimo sąlygomis.“

2. Pakeisti 60 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Elektros energijos, šilumos ar vėsumos energijos kiekis, apie kurį pranešama vykdant Lietuvos Respublikos ir kitos valstybės narės (ar kitų valstybių narių) bendrus projektus šiame straipsnyje nustatyta tvarka:

1) atimamas iš atsinaujinančių išteklių elektros energijos, šilumos ar vėsumos kiekio, į kurį atsižvelgiama apskaičiuojant šio įstatymo 1 straipsnio 4 dalyje nustatytą procentinę dalį tuo atveju, kai nurodytas elektros energijos, šilumos ar vėsumos energijos kiekis Lietuvos Respublikoje pagaminamas kitos valstybės narės naudai;

2) pridedamas prie atsinaujinančių išteklių elektros energijos, šilumos ar vėsumos kiekio, į kurį atsižvelgiama apskaičiuojant šio įstatymo 1 straipsnio 4 dalyje nustatytą procentinę dalį, tuo atveju, kai nurodytas elektros energijos, šilumos ar vėsumos energijos kiekis kitos valstybės narės teritorijoje pagaminamas Lietuvos Respublikos naudai.“

24 straipsnis. 61 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 61 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„61 straipsnis. Bendri projektai su užsienio valstybėmis

1. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija gali inicijuoti, vykdyti ir (ar) dalyvauti vykdant visų tipų bendrus projektus tarp Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybės (ar užsienio valstybių), susijusius su elektros energijos gamyba iš atsinaujinančių energijos išteklių. Tokiuose projektuose gali dalyvauti ir kitos valstybės narės. Į tokius bendrus projektus su užsienio valstybėmis gali būti įtraukti ir privatūs ekonominės veiklos vykdytojai ir jie vykdomi laikantis tarptautinės teisės.

2. Susitarimai dėl bendrų projektų su užsienio valstybėmis vykdymo sudaromi Vyriausybės nustatyta tvarka.

3. Įgyvendinant bendrus projektus, užsienio valstybėje pagamintas atsinaujinančių išteklių elektros energijos kiekis, kuris laikomas įskaitomu į šio įstatymo 1 straipsnio 4 dalyje nustatytą procentinę dalį, turi atitikti šias sąlygas:

1) elektros energija suvartojama Europos Sąjungoje;

2) elektros energija pagaminta įrenginyje, pradėjusiame veikti po 2009 m. birželio 25 d., arba padidinus pajėgumus įrenginyje, kuris buvo rekonstruotas po tos datos įgyvendinant šio straipsnio 1 dalyje nurodytą bendrą projektą. Atsinaujinančių išteklių elektros energijos vienetai, pagaminti padidinus įrenginio pajėgumus, vertinami taip, lyg jie būtų pagaminti atskirame įrenginyje, kuris pradėtas eksploatuoti tuo momentu, kai įrenginio pajėgumai buvo padidinti;

3) pagamintam ir eksportuotam elektros energijos kiekiui nebuvo suteikta parama pagal užsienio valstybės paramos schemą, išskyrus įrenginiui suteiktą paramą investicijoms-;

4) elektros energija pagaminta laikantis tarptautinės teisės trečiojoje valstybėje, kuri yra Europos Tarybos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos arba kitų tarptautinių konvencijų ar sutarčių žmogaus teisių klausimais pasirašiusioji šalis.

4. Laikoma, kad šio straipsnio 3 dalies 1 punkte nurodytas reikalavimas tenkinamas, kai:

1) visi atsakingi perdavimo sistemos operatoriai kilmės valstybėje, paskirties valstybėje ir, jeigu taikoma, visose užsienio tranzito valstybėse galutinai priskyrė elektros energijos kiekį, lygiavertį kiekiui, į kurį atsižvelgiama, paskirtiems elektros tinklų sujungimo pajėgumams;

2) atsakingas perdavimo sistemos operatorius, veikiantis jungiamosios linijos Europos Sąjungos pusėje, galutinai įtraukė į balansą elektros energijos kiekį, lygiavertį kiekiui, į kurį atsižvelgiama;

3) paskirti pajėgumai ir elektros energijos gamyba iš atsinaujinančių energijos išteklių šio straipsnio 3 dalies 2 punkte nurodytame įrenginyje yra susiję su tuo pačiu laikotarpiu.

5. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija gali kreiptis į Europos Komisiją, prašydamos šio įstatymo 1 straipsnio 4 dalyje nustatytos procentinės dalies tikslais apskaičiuojant atsinaujinančių išteklių energijos dalį, atsižvelgti į atsinaujinančių išteklių elektros energiją, pagamintą ir suvartotą užsienio valstybėje, kai jungiamosios linijos tarp Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybės tiesimo parengiamasis laikotarpis labai ilgas, tokiomis sąlygomis:

1) jungiamosios linijos tiesimas turi būti pradėtas ne vėliau kaip 2026 m. gruodžio 31 d.;

2) turi būti neįmanoma pradėti eksploatuoti jungiamąją liniją ne vėliau kaip 2030 m. gruodžio 31 d.;

3) turi būti įmanoma pradėti eksploatuoti jungiamąją liniją ne vėliau kaip 2032 m. gruodžio 31 d.;

4) pradėjus eksploatuoti jungiamąją liniją, ji bus naudojama elektros energijai, gaminamai iš atsinaujinančių energijos išteklių, eksportuoti į Europos Sąjungą, kaip nurodyta šio straipsnio 4 dalyje;

5) prašymas susijęs su šio straipsnio 3 dalies 2 ir 3 punktuose nustatytus kriterijus atitinkančiu bendru projektu, kurį vykdant bus naudojama jungiamoji linija po to, kai ji bus pradėta eksploatuoti, ir su elektros energijos kiekiu, kuris nėra didesnis už elektros energijos kiekį, kuris bus eksportuojamas į Europos Sąjungą po to, kai jungiamoji linija bus pradėta eksploatuoti.

6. Vyriausybės nustatyta tvarka jos įgaliota institucija praneša Europos Komisijai apie elektros energijos dalį ar kiekį, kurie pagaminti įrenginyje, esančiame užsienio valstybės teritorijoje, ir kurie įskaitomi į Lietuvos Respublikos ir galbūt į kitos valstybės narės (ar kitų valstybių narių) šio įstatymo 1 straipsnio 4 dalyje nustatytą procentinę dalį. Kai bendrame projekte dalyvauja daugiau

negu viena valstybė narė, apie elektros energijos dalies ar kiekio paskirstymą valstybėms narėms pranešama Europos Komisijai. Ši elektros energijos dalis ar kiekis negali viršyti faktiškai į Europos Sąjungą eksportuotos ir joje suvartotos elektros energijos dalies ar kiekio, atitinkančių šio straipsnio 4 dalyje išdėstytas sąlygas ir 4 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytą kiekį.

7. Šio straipsnio 6 dalyje nurodytame pranešime Europos Komisijai:

1) aprašomas siūlomas įrenginys arba nurodomas rekonstruotas įrenginys;
2) nurodoma įrenginyje pagamintos elektros energijos dalis arba kiekis, laikomi įskaitomais į šio įstatymo 1 straipsnio 4 dalyje nustatytą atsinaujinančių išteklių energijos procentinę dalį, taip pat, laikantis konfidencialumo reikalavimų, atitinkami finansiniai susitarimai;

3) nurodomas kalendoriniais metais išreikštas laikotarpis, per kurį įrenginyje pagaminta elektros energija turi būti laikoma įskaitoma į šio įstatymo 1 straipsnio 4 dalyje nustatytą atsinaujinančių išteklių energijos procentinę dalį. Šis laikotarpis negali būti ilgesnis kaip iki 2030 m.;

4) kartu pateikiamas užsienio valstybės, kurios teritorijoje pradėjo veikti įrenginys, rašytinis šios dalies 2 ir 3 punktuose nurodytas patvirtinimas ir įrenginyje pagamintos elektros energijos dalis arba kiekis, kurie bus vartojami užsienio valstybėje.

8. Pagal šio straipsnio 7 dalį pateiktą pranešimą galima keisti ar panaikinti tik jeigu yra Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybės, kuri pagal šio straipsnio 7 dalies 4 punktą patvirtinto bendrą projektą, bendras susitarimas.

9. Bendro projekto tarp Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybių trukmė gali būti ilgesnė kaip iki 2030 m.

10. Lietuvos Respublikoje vykdomi bendri projektai su užsienio valstybėmis negali turėti neigiamos įtakos šio įstatymo 1 straipsnio 4 dalyje nustatytos procentinės dalies įgyvendinimui.“

25 straipsnis. 62 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 62 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„62 straipsnis. Bendrų projektų su užsienio valstybėmis rezultatai

1. Per 12 mėnesių, pasibaigus kiekvieniems šio įstatymo 61 straipsnio 7 dalies 3 punkte nustatyto laikotarpio metams, Vyriausybės nustatyta tvarka jos įgaliota institucija parengia pranešimą, kuriame nurodo:

1) bendrą iš atsinaujinančių išteklių pagamintos elektros energijos kiekį, per tuos metus pagamintą įrenginyje iš atsinaujinančių energijos išteklių ir kuris nurodytas Europos Komisijai pateiktame pranešime bendro projekto tikslais;

2) elektros energijos kiekį, per tuos metus pagamintą įrenginyje iš atsinaujinančių energijos išteklių ir kuris turi būti įskaitomas į šio įstatymo 1 straipsnio 4 dalyje nustatytą procentinę dalį remiantis pranešimo sąlygomis;

3) įrodymą, kad tenkinamos šio įstatymo 61 straipsnio 3 dalyje nustatytos sąlygos.

2. Vyriausybės įgaliota institucija šio straipsnio 1 dalyje nurodytą pranešimą siunčia užsienio valstybei, kuri pagal šio įstatymo 61 straipsnio 7 dalies 4 punktą patvirtino bendrą projektą, ir Europos Komisijai.

3. Elektros energijos kiekis, pagamintas iš atsinaujinančių energijos išteklių, apie kurį pranešta pagal šio straipsnio 1 dalies 2 punktą, pridedamas prie atsinaujinančių išteklių energijos kiekio, į kurį atsižvelgiama vertinant, kaip Lietuvos Respublika siekia šio įstatymo 1 straipsnio 4 dalyje nustatytos procentinės dalies.“

26 straipsnis. 63 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 63 straipsnio 2 dalies pirmąją pastraipą ir ją išdėstyti taip:

„2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytais atvejais tam tikras atsinaujinančių išteklių energijos kiekis, pagamintas vienos paramos schemoje dalyvaujančios valstybės narės teritorijoje, gali būti įskaitytas į kitos paramos schemoje dalyvaujančios valstybės narės atsinaujinančių išteklių energijos procentinę dalį, jeigu atitinkamos valstybės narės:“.

27 straipsnis. 63¹ straipsnio pakeitimas

Papildyti 63¹ straipsnį 3 dalimi:

„3. Susitarimuose su kita valstybe nare (kitomis valstybėmis narėmis) dėl dalyvavimo aukcione, be kita ko, privalo būti nustatytas elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių kiekio paskirstymo principas.“

28 straipsnis. Įstatymo priedo pakeitimas

1. Pripažinti netekusiu galios Įstatymo priedo 1 punktą.

2. Papildyti Įstatymo priedą 3¹ punktu:

„3¹. 2010 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva 2010/31/ES dėl pastatų energinio naudingumo (OL 2010 L 153, p. 13).“

3. Papildyti Įstatymo priedą 6 punktu:

„6. 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją (OL 2018 L 328, p. 82).“

29 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, taikymas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio įstatymo 1 straipsnio 6 dalį, 9 straipsnio 2 ir 5 dalis, 7 straipsnį, 19 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 58 straipsnio 9 dalį ir šio straipsnio 2–4 dalis, įsigalioja 2021 m. birželio 30 d.

2. Šio įstatymo 1 straipsnio 6 dalis, 9 straipsnio 2 ir 5 dalys įsigalioja 2019 m. spalio 1 d. ir Lietuvos Respublikos Vyriausybė iki 2019 m. rugsėjo 30 d. priima šio įstatymo 1 straipsnio 6 dalies, 9 straipsnio 2 ir 5 dalių įgyvendinamuosius teisės aktus.

3. Šio įstatymo 5, 7 ir 15 straipsniai ir šio įstatymo 11 straipsnyje išdėstyto Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 28 straipsnio 2 dalis įsigalioja 2019 m. spalio 1 d. ir Vyriausybė iki 2019 m. rugsėjo 30 d. priima šio įstatymo 7 ir 15 straipsnių įgyvendinamuosius teisės aktus.

4. Šio įstatymo 19 straipsnyje išdėstyto Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 58 straipsnio 9 dalis įsigalioja 2020 m. sausio 1 d.

5. Įgyvendindama šio įstatymo 19 straipsnyje išdėstytą Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 58 straipsnio 9 dalį, Vyriausybė ar jos įgaliota institucija ne vėliau kaip iki 2019 m. gruodžio 1 d. paskiria įstaigą (įstaigas), atsakingą (atsakingas) už lėšų, gautų vykdant susitarimus dėl statistinių energijos perdavimų, administravimą ir skirstymą.

6. Asmenims, įgijusiems teisę pasinaudoti fiksuotu elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių tarifu, jiems taikomu skatinimo laikotarpiu atsinaujinančių išteklių energijos kilmės garantija neišduodama ir laikoma panaudota.

7. Vyriausybė, Lietuvos Respublikos aplinkos ministras ir Lietuvos Respublikos energetikos ministras iki 2021 m. birželio 29 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas